Velké Pavlovice | Detail mlýna

Identifikační údaje

Adresa	Velké Pavlovice Trkmanice 691 06
Okres	Břeclav
Katalogové číslo	Č 1
Katastrální území	Velké Pavlovice
GPS	48° 52' 11.3'' 16° 50' 12.7''
Mapová značka	Větrné čerpadlo / Objekt s částí technologie
Poloha vůči obci	2 km SV od OU Rakvice
Číslo kulturní památky	
Přístupnost	Volně přístupný
Rok stavby	1915
Rok zániku	

Stručný popis

Původní příhradový stožár bez větrného kola, zbytky mechanismu rozvodu na dvojici čerpadel. Větrné čerpadlo KUNZ pracovalo od roku 1916. Podle historických fotografií se podařilo určit typ č. 6 – Faktor 5R s vahadly pro současný pohon dvou čerpadel.
Otáčivý pohyb osy rotoru byl pomocí kuželového převodu přenesen na svislou tyč s kruhovým průřezem. Tato svislá osa končila v systému převodu otáčivého pohybu na vertikální vratný posuvný pohyb rozvedený na dvě vahadla s táhly propojenými s pístovými čerpadly ve zdroji vody. Pístová čerpadla jsou pravděpodobně dosud zasypaná pod úrovní terénu. Podle tabulky výkonů jednotlivých typů větrných čerpadel KUNZ mohlo toto zařízení načerpat 40 tis. litrů do výtlačné výšky 2 m nebo 3,8 tis. litrů do výšky 25 metrů za hodinu.
Čerpadlo pracovalo do roku 1950. Dochovaly se informace o pravidelné údržbě ještě roce 1949. Sloužilo pravděpodobně k odčerpávání vody z melioračních rýh do potoka Trkmanka. Později větrný pohon nahradilo čerpadlo na elektrický pohon. Elektromotorem poháněné čerpadlo stálo ve zděném přízemním objektu v bezprostřední blízkosti původního stožáru větrného čerpadla. Na fotografiích z 50. let je patrný stožár s dráty elektrického vedení vedoucí do zděné budovy.

Historie

Historie obecně

Čerpadlo pracovalo u Trkmanického dvora, kde stožár větrného čerpadla stojí do dnešních dnů u říčky Trkmanky a pomalu chátrá. V publikaci Václava Buriana – Větrné mlýny na Moravě a Slezsku, se autor zmiňuje o větrném mlýnu severozápadně od starého Trkmanického dvora. Odvolává se na zdroj informací na speciální mapu Göding u. Lundenburg, list 10-XVI, z roku 1884 (nevím, kterou verzi použil – mapy se po určité opravovaly).

Tím směrem však stálo větrné čerpadlo, které sloužilo k čerpání vody za účelem vysoušení dna rybníka pomocí soustavy příkopů a vodních kanálů. Na některých mapách je použita značka větrné čerpadlo a na jiných jako větrný mlýn. Přítomnost větrného mlýna u Trkmanického dvora se v dostupných písemných materiálech se nepodařilo prokázat. Zřejmě jde o chybné zakreslení značky větrného čerpadla.
Čerpadlo bylo v provozu ještě v roce 1950, spolu s větrným čerpadlem u Bořetic (směrem ke Kobylí – stojí doposud v nefunkčním stavu) a čerpadlem v Krumvíři (u statku – zaniklo). Ještě v roce 1949, přijel vždy po určité době „servisman“ a některý z mladých zaměstnanců Státního statku z Velkých Pavlovic s ním musel větrné turbíny objet a promazat. To trvalo třeba i do večera. Provoz větrného čerpadla byl nahrazen čerpadlem elektrickým, které čerpá vodu doposud. Elektrickým čerpadlem se čerpá voda za účelem vysušit přilehlé pole. Na něm se pěstuje kukuřice, která pohání „bioplynovou stanici“, ve které se vyrábí elektrický proud, tím se pohání elektrické čerpadlo, které čerpá voda za účelem vysušit přilehlé pole....
(St. Prát)

Architektura

Stav nemovitosti	Zřícenina
Typ	Větrné čerpadlo
Dominantní stavební konstrukce	Kovová
Historické prvky	**Exteriér** • Natáčení (mlýna, střechy, turbíny)

Parametry

Informace zpracované a platné k 01am31Europe/Prague.f2017Wed, 01 Mar 2017 10:09:59 +010003am31. Technologie

Technologické vybavení	
Popis technologického vybavení	Z dochovaného torza větrného čerpadla a historické fotografie nám vychází, že turbína u Trkmanice je velikost 6 – Faktor, o průměru kola 5 m, s rotačním pohybem pro dvě pumpy. Čerpadlo typu Faktor vyčerpalo při rychlosti větru 4-5 m za sekundu do výšky dvou metrů 40 000 l vody za hodinu. Do výšky 25 m – 3 800 l a do výšky 100 m 900 l vody za hodinu. (dle St. Práta)
Technologické vybavení	
Stopy po neexistující mlýnské technologii	
Doplňkový provoz	
Doplňkový provoz - popis	
Historické prvky	• příhradový stožár • svislá hřídel (Kovová)

Parametry

Literatura a prameny Zajímavosti Ostatní Fotogalerie

Základní obrázky

Současné fotografie - exteriér - detaily stavebních prvků

Současné fotografie - technologické vybavení

Historické fotografie a pohlednice